[2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 360

ਜ਼ੈਨਿਥ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ

ਇਸ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਸ਼੍ਰੀ ਉਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ,

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ

(2009 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4430)

30 ਜੁਲਾਈ, 2019

[ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ ਅਤੇ ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 - ਧਾਰਾ 8 - ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿੱਥੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - RPIL ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ - ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਖੰਡ ਸੀ - RPIL ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ-NPIL ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਇਮ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ RPIL ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਇਜ਼, ਨਿਰੰਤਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਸੀ - ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ - ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 23,50,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ - ਦੁਬਾਰਾ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 406, 409 ਅਤੇ 403 r/w 34 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ -

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਸੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ - ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ - ਸੋਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ: ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਖੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਕਿਉਂਕਿ, 01.05.1997 ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

360

ਜ਼ੈਨਿਥ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ 361

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ : 1. 11.12.2001 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਸੀ; ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਟਾਕਿਸਟ (Stockist) ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੈਮੋ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਟਾਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਰੋਡ ਪਰਮਿਟ, ਸਟਾਕਿਸਟਾਂ ਤੋਂ 'C' ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਸੌਂਪੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਤੀ 01.05.1997 ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ) ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਟਾਕਿਸਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ) ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 13] [369-E-H; 370-A-B]

XXXXXX

2. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14] [370-ਬੀ, ਈ]

3. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2003 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕਿਸਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16] [371-B-D]

4. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਲਈ RPIL ਦਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੈਮੋ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਲਈ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 17 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 20] [373-B]

5. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

ਜ਼ੈਨਿਥ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ 363

ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ

ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21] [373-C-D]

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਟਾਕਿਸਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22] [374-B-C]

ਨਥਾਨੀ ਸਟੀਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ **(1995) 3 Suppl. SCC 324;** ਕੋਂਕਣ ਰੇਲਵੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਣੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2002) 2 SCC 388: [2002] 1 SCR 728;** ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਯੇਸ਼ ਐਚ. ਪਾਂਡਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2003) 5 SCC 531: [2003] 3 SCR 558;** ਡੈਕਨ ਮਰਚੈਂਟਸ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਲੀਚੰਦ ਜੁਗਰਾਜ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ **AIR 1969 SC 1320: [1969] 1 SCR 887;** ਵਰਲਡ ਸਪੋਰਟ ਗਰੁੱਪ (ਮਾਰੀਸ਼ਸ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਸ.ਐਮ. ਸੈਟੇਲਾਈਟ (ਸਿੰਗਾਪੁਰ) ਪੀ.ਟੀ.ਈ. ਲਿਮਟਿਡ **(2014) 11 SCC 639: [2014] 1 SCR 796;** ਸਵਿਸ ਟਾਈਮਿੰਗ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ **2010 (2014) 6 SCC 677: [2014] 6 SCR 514 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।**

ਯੋਗੀ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਇੰਸਪਿਰੇਸ਼ਨ ਕਲੋਥਸ ਅਤੇ ਯੂ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2009) 1 SCC 372: [2008] 16 SCR 895;** ਏ. ਅਯਾਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਏ. ਪਰਮਾਸਿਵਮ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2016) 10 SCC 386: [2016] 11 SCR 521 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
(1995) 3 Suppl. SCC 324	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 6
[2002] 1 SCR 728	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 6
[2008] 16 SCR 895	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[2003] 3 SCR 558	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[1969] 1 SCR 887	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 17
[2014] 1 SCR 796	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 17
[2014] 6 SCR 514	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 18
[2016] 11 SCR 521	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 21

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4430

2005 ਦੀ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 31 ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.03.2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਨੀਸ਼ ਗੋਸਵਾਮੀ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਬਰੂਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਧਿਕਾ ਗੁਪਤਾ, ਸਯੰਤਨ ਤਾਲਾਪਾਤਰਾ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾਂ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਆਰ. ਭਾਨੁਮਤੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2005 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੋਧ (ਪੀ) ਨੰਬਰ 31 ਵਿੱਚ 26.03.2007 ਨੂੰ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

2. ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ, ਮਾਲ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਏਜੰਸੀ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਸਰਜ਼ ਰੋਨ ਪੋਲੇਨ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (RPIL.) ਨੇ ਮਿਤੀ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੰਡ 17 ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ 01.04.2001 ਤੋਂ 31.03.2002 ਤੱਕ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. RPIL ਨੇ ਆਪਣੇ 20.07.2001 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ- ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਐਨ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ.) ਨਾਲ ਰਲੇਵਾਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, RPIL ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ, ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2001 ਦੀ

ਕੰਪਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 252 ਵਿੱਚ 27.09.2001 ਨੂੰ RPIL ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 25.07.2001 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੜ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। RPIL ਨੇ ਆਪਣੇ 03.09.2001 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਪਤੀ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 01.05.1997 ਦਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਜ਼ੈਨਿਥ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ.] 365

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2001 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 241 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ RPIL-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਇਜ਼, ਨਿਰੰਤਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 11.12.2001 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਗੁਹਾਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 24.12.2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ

ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ 2001 ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 241 ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 23,50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 24.12.2001 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 2002 ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 4 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 2002 ਦੇ C.R. ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1446 ਵਿੱਚ ਕਾਮਰੂਪ ਦੇ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 406, 409 ਅਤੇ 403 ਅਤੇ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ CPC ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 24.12.2001 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ/ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੇ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

6. 30.04.2003 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2003 ਦਾ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਾਖ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। 15.06.2004 ਨੂੰ, 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੰਡ 17 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2003 ਦੇ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 19.02.2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2001 ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 241 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਥਾਨੀ ਸਟੀਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ 1995 Supp. (3) SCC 324, ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਉਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 19.02.2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ 2005 ਦੀ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 31 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ RPIL ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 27.09.2001 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 2001 ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 241 ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਂਕਣ ਰੇਲਵੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਣੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2002) 2 SCC 388** ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਗੋਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਬਰੂਆ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

ਜ਼ੈਨਿਥ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ [ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ.]

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ 2001 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 241 ਵਿੱਚ 24.12.2001 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਿੱਸਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਯੋਗੀ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ

ਇੰਸਪੀਰੇਸ਼ਨ ਕਲੋਥਸ ਐਂਡ ਯੂ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2009) 1 SCC 372** ਅਤੇ ਸੁਕੰਨਿਆ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਯੇਸ਼ ਐਚ. ਪਾਂਡਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2003) 5 SCC 531** 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ, ਵਿਵਾਦ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। 2003 ਦੇ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 24.12.2001 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

9. ਵਿਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸੁਲਝਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2001 ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 241 ਵਿੱਚ 11.12.2001 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੇ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਰੱਦ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ

ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ "....ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ....." ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

10. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:-

XXXXXX

(i) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੰਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ?

(ii) ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ 2003 ਦੇ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਖੰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ?

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ RPIL ਦਰਮਿਆਨ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੰਡ 17 ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਖੰਡ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਸ

ਨੂੰ ਬੰਬੇ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਬੰਬਈ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

12. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਮਾਪਤੀ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2001 ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 241 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-RPIL ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਇਜ਼, ਕਾਇਮ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ RPIL ਦੇ NPIL ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, 2001 ਦਾ ਉਕਤ ਟਾਈਟਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 241 ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਫਰਮਾਨ 24.12.2001 ਨੂੰ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, RPIL ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਡਿਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟਾਂ ਰਾਹੀਂ 23,50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (i) 7,50,000/- ਰੁਪਏ ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਨੰਬਰ 215684; (ii) 6,70,000/- ਰੁਪਏ ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਨੰਬਰ 215682; (iii) 6,20,000/- ਰੁਪਏ ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਨੰਬਰ 215683; ਅਤੇ (iv) 3,10,000/- ਰੁਪਏ ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਨੰਬਰ 215685 ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਮਿਤੀ 04.01.2001 ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ, ਪਨਬਾਜ਼ਾਰ, ਗੁਹਾਟੀ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿਖੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

XXXXXX

ਜ਼ੈਨਿਥ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ.]

".....

(iv) ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਮਿਤੀ 07.12.2001 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿਖੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(v) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਟਾਕ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਸਟਾਕ ਚੁੱਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 11 ਦਸੰਬਰ, 2001 ਤੱਕ ਕਲੀਅਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ L/R, ਫਾਈਲਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਸੌਂਪੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅਣਵਰਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (1) ਰੋਡ ਪਰਮਿਟ; (2) ਡਿਸਪੈਚ ਕੀਤਾ ਨੋਟ; (3) 'C' ਫਾਰਮ; (4) 'F' ਫਾਰਮ; (5) ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਅਧੀਨ C ਐਂਡ F ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੋਂ 'C' ਫਾਰਮ; (6) ਨਵੰਬਰ, 1994 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ; (7) ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਵੀ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ RPIL ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ PC ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

13. 11.12.2001 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਹੈ।

01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਸੀ; ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੈਮੋ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਟਾਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਰੋਡ ਪਰਮਿਟ, ਸਟਾਕਿਸਟਾਂ ਤੋਂ 'C' ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਸੌਂਪੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਖੰਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਤੀ 01.05.1997 ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ) ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਟਾਕਿਸਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ) ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

XXXXXX

14. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: -

(i) ਇੱਕ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ;

(ii) ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ;

(iii) ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ;

(iv) ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮੂਲ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

15. ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਯੋਗੀ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਇੰਸਪਿਰੇਸ਼ਨ ਕਲੋਥਸ ਅਤੇ ਯੂ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2009) 1 SCC 372** ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"9. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸਬੰਧਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ ਜਾਂ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ" ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

ਜ਼ੈਨਿਥ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਆਰ. ਭਾਨੁਮਤੀ, ਜੇ.] 371

16. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਖੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2003 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕਿਸਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਬਰੂਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 17 ਵਿੱਚ "ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ" ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡਾ ਨੂੰ "ਛੂਹ" ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ "ਛੂਹਦਾ" ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "... ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣਾ..... ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "..... ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ....." ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੀ ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ ਦੇ ਉੱਨਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲੈਕਸਿਕੋਨ, ਚੌਥੇ ਸੰਸਕਰਨ, ਪੰਨਾ 4876 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"'ਛੂਹਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਅਰਥ ਹੈ 'ਸੰਦਰਭ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧ, ਆਦਰ, ਸੰਬੰਧ, ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ' ਅਤੇ ਇਹ ਅਰਥ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਐਸ. ਮਾਧਵ ਰਾਓ ਬਨਾਮ

ਡੀ.ਵੀ.ਕੇ. ਸੂਰਿਆ ਰਾਓ, AIR 1954 Mad 103, 107 (FB) [ਮਦਰਾਸ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ (1932 ਦਾ 6), ਧਾਰਾ 51]"

XXXXXX

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਡੈਕਨ ਮਰਚੈਂਟਸ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਲੀਚੰਦ ਜੁਗਰਾਜ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ **AIR 1969 SC 1320: [1969] 1 SCR 887,** ਵਰਲਡ ਸਪੋਰਟ ਗਰੁੱਪ (ਮਾਰੀਸ਼ਸ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਸ.ਐਮ. ਸੈਟੇਲਾਈਟ (ਸਿੰਗਾਪੁਰ) PTE ਲਿਮਟਿਡ **(2014) 11 SCC 639** 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

18. ਸਾਨੂੰ 2003 ਦੇ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2003 ਦੇ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾਅਵੇ 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਏ ਕਥਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 17 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ "..... ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ....." ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਸਵਿਸ ਟਾਈਮਿੰਗ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ **2010 (2014) 6 SCC 677 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,** ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਖੰਡ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 17 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ

8 ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ।

19. ਹਾਲਾਂਕਿ 2003 ਦੇ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਦੇ ਕੁਝ ਦਾਅਵੇ 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਪਰ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 1.40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿਖੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਕਥਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ; ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਾਅਵਾ; ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇ ਮਿਤੀ 01.05.1997 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਦੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 2003 ਦੇ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੈਮੋ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

XXXXXX

ਜ਼ੈਨਿਥ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਅਲਾਈਡ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਕੋਲਸ ਪੀਰਾਮਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ.] 373

20. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਲਈ RPIL ਦਾ ਕਲੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ

ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੈਮੋ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਅਤੇ ਅਗਰਤਲਾ ਲਈ ਸਟਾਕਿਸਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖੰਡ 17 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

21. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਏ. ਅਯਾਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਏ. ਪਰਮਾਸਿਵਮ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2016) 10 SCC 386** ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“25. ..... ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇੱਕ ਆਭਾਸੀ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ/ਜਾਅਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਪੂਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਖੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਖੰਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ....."।

XXXXXX

ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

22. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਟਾਕਿਸਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਖੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ 01.05.1997 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਖੰਡ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

23. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 2005 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੋਧ (ਪੀ) ਨੰਬਰ 31 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 2003 ਦਾ ਮਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 73 ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਕਾਮਰੂਪ, ਗੁਹਾਟੀ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi